

Javnaðarflokkurin
Tjóðveldi
Framsókn

Løgtingið

Løgtingsmál nr. 8/2012: Uppskot til løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um vinnuligan fiskiskap

Uppskot

til

løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um vinnuligan fiskiskap

§ 1

Í løgtingslóg nr. 28 frá 10. mars 1994 um vinnuligan fiskiskap, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 74 frá 7. juni 2012, verða gjørdar hesar broytingar:

Í § 9 stk. 1 verður sett inn nýtt pkt. 2, sum er soljóðandi:
2) hvussu fiskifør, ið virkað undir

fiskidagaskipanini í eitt tíðaravmarkað skeið kunnu fáa onnur fiskirættindi í føroyskum- ella fremmandum sjóøki í umbýtið fyri fiskidagar. Pkt. 2) til 11) verða hereftir pkt. 3) til 12).

§ 2

Henda løgtinglóg kemur í gildi 1. oktober 2112 og fer úr gildi 31. desember 2013.

Viðmerkingar

Føroyska samfelagið tolir illa, at eingin, ella næstan eingin fiskiskapur verður eftir toski og hýsu. Avleiðingarnar fyri vinnuna, fiskimenn og samfelagið verða alt ov ógvusligar við húsagangum, arbeiðsloysi og fólkafráflyting.

Føroyska samfelagið tolir eisini illa, at stovnarnir av toski og hýsu verða varandi burtur. Hendir tað, verða avleiðingarnar fyri vinnuna, fiskimenn og samfelagið ikki bara ógvusligar, men eisini varandi í mong harrans ár.

Sambært vísindaligu tilráðingini so er toskastovnurin og serstakliga hýsustovnurin søguliga lítil. So lítil, at lívfrøðingar meta støðuna vera álvarsama. Ger politiski myndugleikin einki, so verður spælt hasard við einum av týdnigarmiklastu grundsúlunum undir føroyska búskapinum, nevnliga botnfiskastovninum á landleiðini.

Fiskidagarnir eru so nógv skornir seinnu árinum, at heldur politiski myndugleikin fram við ógvusligum skerjingum her og nú, uttan at seta nakað annað í staðin, so er vandi fyri, at grundarlagið verður tikið fullkomiliga undan húkaflotanum. Fylgjan tá verður húsagangir og arbeiðsloysi, sum aftur kann hava við sær, at stórir partar av okkara fiskimonnum flyta av landinum, og móguliga ikki venda heim aftur til Føroyar.

Støðan er tískil meira enn trupul. Ynskir politiski myndugleikin at vera ábyrgdarfullur, so er ikki annar móguleiki enn at taka stig til at verja og avlasta toska- og hýsustovnin, samstundis sum stig verða tikin til at linna avleiðingarnar soleiðis, at heimaflotin og tey, sum virka innan hesa vinnu, hava ein móguleika at virka komandi truplu árinu.

Javnaðarflokkurin skjýtur tí upp, at landsstýrismaðurin fær heimild til, at býta fiskidagar á landleiðini um við onnur fiskirættindi á okkara leiðum ella í fremmandum sjóøki. T.d kundi hugsast, at landsstýrismaðurin tryggjaði líniflotanum fiskirættindi í Barentshavinum, Flemmish Cap ella fleiri rættindir undir Íslandi sum umbýti fyri fiskidagar á landleiðini. Tá tað kemur til útróðrarflotan, so kundi t.d. hugsast, at hesin fekk útskrivað ikki umsetiligar eginkvotur av makreli sum umbýtið fyri fiskidagar.

Ein tílík skipan hevur triggjar sjónligar fyrimunir. Fyri tað fyrsta, so høvdu vit avlastað okkara botnfiskastovnar, so stovnarnir fáa størri móguleikar at koma seg skjótt. Fyri tað næsta, so fær heimaflotin rímligar móguleikar at virka, meðan botnfiskastovnarnir verða avlastaðir. Fyri tað triðja, so høvdu móguleikarnir fyri at fingið okkara botnfiskiskap góðkendan sum lívfrøðiliga burðardyggan verið munandi størri.

Við tí makreltilfeingið, sum vit hava í løtuni, og vónandi eisini koma at hava eftir, at semja er fingin í lag við hini strandarlondini, hava vit ein gyltan móguleika at minka veiðitrýstið á botnfiskastovnarnar við einari fleksiblari og tíðaravmarkaðari skipan.

Vansin við hesum uppskotið kann verða, at neyðuga tillagingin í fiskiflotanum og innan fiskidagaskipanina steðgar upp soleiðis, at vit ikki koma í mál við at stilla veiðiorkuna og veiðitrýstið rætt. Tískil verður mælt til, at samstundis, sum hetta uppskot verður samtykt, verður kravt av Havstovuni og Fiskidaganevndini í felag at koma við einum tilmæli til politisku skipanina um, hvussu nógvir fiskidagar eiga at vera í fiskidagaskipanini, tá okkara fiskastovnar aftur hava eina meira natúrliga stødd. Tá uppskotið fyriliggur, skal politiski myndugleikin beinanvegin taka neyðugu stigini, so veiðitrýstið á okkara botnfiskastovnar verður tað rætta.

Endamálið við hesum uppskotið er ikki at geva landsstýrismanninum eina varandi heimild til at lata kvotur og onnur fiskirættindi til fiskifør undir fiskidagaskipanini sum umbýtið við fiskidagar. Endamálið við hesum alternativa tiltakinum er at geva landsstýrismanninum hesa heimild í eina skiftistíð, meðan botnfiskastovnarnir eru søguliga illa fyri, so hesir kunnu koma skjótt fyri seg aftur, uttan at tað fær ta fylgju, at mest sum allur húkafltoin fer av knóranum. Heimildin fellur tí burtur aftur tann 31. desember 2013.

Allur fiskiskapur á heimaleiðum skal í seinasta lagi í 2015 vera búskaparliga og lívfrøðiliga burðardyggur. Vísa stovnsmeetingarnar komandi árinu ikki, at toska- og hýsustovnurin er í vøkstri, verður neyðugt at fremja stórar broytingar innan fiskidagaskipanina. Skal hetta mál náast, so er neyðugt, at politiska skipanin í felag finnur ein leist, so málið verður nátt á ein skilagóðan hátt.

Á Løgtingi, 14. august 2012

Aksel V. Johannesen

Høgni Hoydal

Poul Michelsen